Ner. 243. Wtorek 24. Października 1854. Rok Gazecie 44.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. - Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLAD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 21. października. Dnia 21. października 1854 wyszła i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część XLI. oddziału I. dziennika rządowego z roku 1854 dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera pod:

Nr. 232. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9go września 1854, którem się objaśnia myśl wyrazów „dobra tabularne“, znajdujących się w §§. 14., lit. c., 50., 73., 78. i 84. normy juryzdykcyjnej z dnia 20. listopada 1852 r. nr. 251 dziennika ustaw państwa, co się tyczy dóbr nieruchomych, w gorycyjskiej tabuli krajowej zaciągnionych.

Nr. 233. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. września 1854, którem oznaczony czas wprowadzenia w czynność czystych władz sądowych w obrębie wyższego sądu krajowego peszteńskiego i oraz początek działalności ustaw, z nową organizacyą sądową w związku będących, w okręgu rzeczonego wyższego sądu krajowego.

Nr. 234. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 11. września 1854, co się tyczy użycia broni przepadłych w skutek przekroczenia patentu o broni z dnia 18go stycznia 1818 r.

Nr. 235. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, tudzież najwyższej władzy policyjnej z dnia 11. września 1854, o zamieszczeniu opisu osoby i własnoręcznego podpisu, lub urzędownie potwierdzonego znaku ręki tego, na którego imię wydany został dokument broni.

Nr. 236. Okólnik nadkomendy wojsk z dnia 9. września 1854, którym w skutek najwyższego postanowienia z dnia 17. stycznia 1853 zarządzone, że na przyszłość tak dotychczasowe Judicia delegata militaria mixta, jakotez pura prowadzić będą nazwę „*k. k. Landes-Militär-Gerichte*“ (c. k. krajowe sądy wojskowe).

Nr. 237. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12. września 1854 o wprowadzeniu w czynność władz obwodowych w Pobrzeżu.

Nr. 238. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 12. września 1854 o wprowadzeniu w czynność urzędów powiatowych w Pobrzeżu.

Nr. 239. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem finansów z dnia 12. września 1854 co do nagrody za uratowanie życia ludzkiego.

Nr. 240. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i finansów z dnia 15. września 1854, którem ogłoszono ogólny wynik subskrypcyi na pożyczkę rozpisaną najwyższym patentem z dnia 26. czerwca 1854 r. nr. 158 dziennika ustaw państwa.

Nr. 241. Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i finansów z dnia 25. września 1854 o kasowem postępowaniu z wpłatami na pożyczkę rozpisaną najwyższym patentem z dnia 26. czerwca 1854 r. nr. 158 dziennika ustaw państwa, równie jak o wydawaniu zapisów długu.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 20. października. Zdaje się, że Ich Mość Cesarstwo jeszcze do końca tego miesiąca zabawią w Schönbrunie. — Pomyślny stan zdrowia Jej Mości Cesarzowej tem bardziej jest uszczęśliwiający, iż wierne ludy Austryi nowy mają powód wznosić swe modły do Nieba, ażeby łaską swą i błogosławieństwem utrzymywało zdrowie Jej Cesarskiej Mości jako rękojmię szczęśliwego spełnienia życzeń, które towarzyszą związkowi naszego najmiłościwszego Monarchy. *(Abb. W. Z.)*

(Mianowanie.)

Wiedeń, 20. października. Ministeryum finansów nadało opróżnioną przy galicyjskiej prokuratoryi finansów posadę finansowego radzcy, publicznemu profesorowi w Lwowskim uniwersytecie, dr. Albinowi *Hammer*.

(Zaraza na bydło w Morawii i przepisy ostrożności w Szląsku.)

Opawa, 16. października. W dodatku do dekretu, którym zastanowiono targi na bydło w politycznych okręgach Opawy, Friedek, Cieszyna i Bilska zakazany został, także wszelki spęd rogacizny, tudzież przywóz surowych skór wołowych, rogów, racic, mięsa i łoju do Szląska z morawskich gmin graniczących z politycznemi okręgami Opawy i Friedek.

Względem przestrzegania tego rozporządzenia dla ochrony kraju od zarazy, wydano potrzebne przepisy.

Ameryka.

(Zamknięcie sesyi prawodawczej w Brezylii.)

Wiedeń, 19. października. Cesarz Jego Mość zamknął izby następującą mową od tronu:

„Dostojni i bardzo godni zastępcy narodu!

Jest-to dla mnie przyjemnością, że przy końcu teraźniejszej prawodawczej sesyi, mogę Wam oznajmić, że wszystkie prowincye doznawają największego pokoju, jest-to dobrodziejstwo boskiej Opatrzności, którego, jak mam nadzieję, i nadal godnymi się staniemy.

Nie zaszło żadne zerwanie przyjacielskich stosunków państwa do mocarstw zagranicznych.

Oceniając ważność prawodawczych czynności Waszych, oświadczam Wam moję podziękę za środki, któreście dali memu rządowi do dyspozycyi dla zaspokojenia potrzeb służby publicznej i za uwagę, jakąście poświęcili przedłożonym Wam sprawom przy rozpoczęciu tegorocznej sesyi. Mam zupełną otuchę, że przy najbliższem zebraniu się przyczynicie się do rozwiązania spraw będących jeszcze w toku.

Mój rząd zrobi mądry użytek z upoważnienia, jakieście mu przyznali do reformy niektórych przedmiotów administracyi publicznej i dla zaprowadzenia lub polepszenia zakładów naukowych.

Dostojni i bardzo godni zastępcy narodu, sądzę, że zachowywana przezemnie polityka, oparta na dobrych uczuciach mieszkańców Brezylii i wzmocniona łojalnem i skutecznem przyczynieniem się, dozwalając regularnego i stopniowego rozwoju instytucyom naszym, przyłoży się coraz bardziej do pomyślności państwa.

Hiszpania.

(Rozruch Sewilski.)

Gazeta Madrycka z dnia 8. zawiera o rozruchach w Sewilli następujące uwiadomienie:

Ministeryum spraw wewnętrznych. — Gubernator prowincyi Sewilli donosi, że dnia 3. zaburzono w tem mieście porządek publiczny podczas wyboru trzech członków rady gminnej. — Wyborcy chcąc głosować za trzema kandydatami, których uznano za niezdatnych do deputacyi prowincyalnej, nieprzybyli na miejsce, gdzie się miało odbyć głosowanie, gubernator mimo-tego zagaił posiedzenie w obec tylko jedenastu wyborców. Gdy zamknięto potem skończone wybory, powstały zbiegowiska i protestacye. Dla przywrócenia spokoju gubernator był zmuszony zażądać zbrojnej siły; a jeneralny kapitan ponowił upomnienie, gdyż narodowa gwardya wzbraniała się usłuchać rozkazu gubernatora. Na wojsko, które otrzymało rozkaz rozpędzić je, zaczęto ciskać kamieniami. Z tem wszystkiem rozproszono zbiegowisko bez dalszego nieszczęścia. Schwytano i rozbrojono gwardzistów narodowych, rozszerzających rozruch po ulicach, równie jak 140, którzy się schronili do klasztoru Anioła, a o czwartej godzinie z południa był porządek zupełnie przywrócony.

Potem nastąpił rozkaz ministra spraw wewnętrznych do rozwiązania natychmiast gwardyi narodowej, a to iż przyjęła w szeregi swoje osoby prawem wykluczone. Według dziennika *Espana* była zupełnie przywrócona spokojność w Sewilli przy odejściu kuryera. Wojskowa władza objęła dowództwo w mieście i rozbroiła jednę czyli dwie kompanie, które buntowników wspierały, i wydała rozkaz rozbrajać każdego mieszkańca lub cudzoziemca, który się poważy zbrojno z domu wychodzić.

(Skarcenie księży, którzy opuszczali probostwa w czasie cholery.)

Gazeta Madrycka z dnia 9. października zawiera wiadomy już telegrafem dekret o księżach, którzy z obawy przed cholerą opuszczali probostwa. Powiedziano w nim, że będzie wytoczony pro-

ces przeciw tym księżom w dystryktach Almendrolejo, Villafranka i Los-Barros, którzy przy tej sposobności niesłuchali głosu swoich prałatów i w ogóle byli wyjątkiem czcigodnego postępowania duchowieństwa hiszpańskiego, że ich imiona będą zanotowane i za karę ogłoszone w *Gazeta* w razie, jeżliby się o jaką posadę lub promocyę starali.

Anglia.

(Powrót królowy do Londynu.)

Londyn, 18. października. O podróży królowy, mianowicie o krótkim jej pobycie w Hull i Grimsby, podają dzienniki obszerne doniesienia. Królowa Wiktorya, z księciem Albertem i z dziećmi była z radością i najserdeczniej przyjmowana na wszystkich miejscach, gdzie się tylko zatrzymała. W Hull, mieście które od czasu Karola I. w roku 1642, teraz po pierwszy raz witało w murach swoich Monarchę, pasowała królowa burmistrza na rycerza przed udaniem się do swego jachtu; w Grimsby zabawiła bardzo krótko, a ztamtąd odbyła przestrzeń 155 angielskich mil w $3^1/_4$ godzinach do Londynu. Do dworca Londyńskiej kolei żelaznej przybyły tysiące ludzi dla powitania monarchini; jeszcze tego samego wieczora odjechała do Windsoru.

(Poczta Londyńska. — Sumy na wypłatę żołdu wysłane. — Kontrakty na dostawę żywności. — Rekrutacya idzie pomyślnie. — Wykaz banku.)

Londyn, 14. października. Śrubowy parapływ „Prince“ odpłynie jutro lub pojutrze na czarne morze i weźmie z sobą 200.000 funtów sztr. dla wypłacenia żołdu wojsku; prócz tego 46 pułk i zdatni nurkowie, przeznaczeni do uprzątnienia szczętów okrętowych u wnijścia do portu Sebastopola.

Admiralicya zawarła kontrakt na dostawę 22.500 tierces wieprzowiny i 20.500 detto solonego mięsa dla floty; 6500 wieprzów i 7000 wołów przywiozą z Hamburga, resztę z Irlandyi.

Z Irlandyi donoszą, że rekrutacya robi dobre postępy. Belfast sam przystawił od początku werbunku 1000 ludzi dla armii. Wiadomość o zwycięstwie w Krymie przyczyniła się bardzo do ułatwienia oficerom werbunku.

Wykaz banku: Obieg banknotów: 19,959.015 funt. sztr., zmniejszenie o 5905 funt. sztr.; zasób gotówki: 12,972.466 funt. sztr. zmniejszenie o 87.404 funt. sztr.

Francya.

(Mianowania.)

Paryż, 16. października. Jenerał brygady Bouat, komendant 2giej brygady, 2giej dywizyi piechoty w armii oryentalnej został mianowany jenerałem dywizyi, a pułkownik Bourbaki, komendant 1go pułku Zuawów przy armii oryentalnej, jenerałem brygady. Jenerał dywizyi Bouat obejmuje w miejsce Canroberta komendę pierwszej dywizyi armii oryentalnej, a jenerał brygady Bourbaki w miejsce Bouta komendę drugiej brygady, 2giej dywizyi piechoty w armii expedycyjnej. *(Zeit.)*

(Liczba rannych i chorych przewiezionych znad Almy do szpitalów. — Monitor ogłasza spis poległych i rannych.)

Paryż, 14. października. Stan rannych i chorych, których po bitwie nad Almą w dniach 24. 25. i 27. z. m. przywieziono do szpitalów w Konstatynopolu, był z dniem 30. września następujący: w szpitalach francuskich 1350 rannych Francuzów, 220 rannych Rosyan i 350 chorych, razem 1920. W szpitalach angielskich 2060 rannych Anglików i 120 rannych Rosyan, razem 2180 ludzi. Służba szpitalna jest nateraz dla 4000 urządzona, ale zapowiadają że będzie pomnożona.

Monitor ogłosił dziś pierwszy spis poległych i rannych Francuzów w bitwie nad Almą; obejmuje imiona 39 pułku piechoty i wykazuje 11 poległych i 33 rannych.

Belgia.

(Sprawa machiny piekielnej.)

Bruxela, 15. października. Przy indagacyi obżałowanych w tak zwanym procesie maszyny piekielnej, oświadczył obżałowany Sanders, że nie uczynił nic, jak tylko, coby na jego miejscu był uczynił każdy inny kupiec bronią w Lüttychu; nie uznaje, by przedłożona maszyna była bronią zakazaną. Przyznaje, że kazał sporządzić przedłożoną puszkę (zawierającą wielką liczbę żelaznych kul), a to z polecenia pana Hermana Petson, spólnika pułkownika Coll w Londynie. Dał panu Petson wpoprzód słowo honoru, że nikomu nie powie o tem ani słowa, ztąd tajemnica, jaką to wszystko było otoczone. Nie chciał wymienić zegarmistrza, który do tego robił narząd przeznaczony, jak się zdaje, do puszczenia w ruch konstrukcyi w stósownym czasie.

Na posiedzeniu dnia 14. rozpoczęto, a dnia 15. prowadzono dalej przesłuchanie świadków. Nastąpiła obronna mowa substytuta król. prokuratora pana Bellinghen i czterech adwokatów, panów Bartel, Houtekiet, Faider i Ort, która się tego samego dnia zakończyła.

Włochy.

(Burze na morzu adryatyckiem i rozbicia okrętów.)

Rzym, 12. października. Na adryatyckiem morzu rozbiło się wiele okrętów przez burze morskie, które się dnia 23., 24. i 25. z. m. srożyły i ciągle jeszcze trwają. Między innemi rozbił się koło Ankony austryacki trabakiel, z Cherso, koło Fano grecki szoner „Constantino“, z drzewem i różnemi towarami z Tryestu; w Porto Monte S. Giovanni austryacki statek „Chiozzotto,“ płynący z Leszna; koło Fermo austryacki trzymasztowy statek „Imperatrice“. którego załoga licząca 23 głów została ocalona, trzy osoby zaś, które pospieszyły dla wyratowania efektów, utonęły. *(Tr. Z.)*

Rosya.

(Ogłoszenie stanu wojennego w guberniach południowych. — Mianowanie Gorczakowa komendantem naczelnym armii południowej.)

Petersburg, 11. października. J. M. Cesarz rosyjski wydał do rządzącego senatu następujące rozporządzenie z dnia 24go września (według dawnego kalendarza):

„Śród stosunków teraźniejszych uznaliśmy za rzecz potrzebną, ogłosić w stan wojenny gubernię kijowską, pułtawską i charkowską i podać je pod rozkazy komendanta 3go, 4go i 5go korpusu pieszego, jenerał-adjutanta księcia Gorczakowa. a to z nadaniem mu praw przysłużających komendantowi odrębnego w czasach wojennych korpusu. Dla dopełnienia tego rozkazu wydać ma senat potrzebne rozporządzenia.“

Najw. rozkazem dziennym w wydziale wojskowym ddo. 26. września mianowano komendanta 3go, 4go i 5go korpusu pieszego, jenerał-adjutanta, jenerała artyleryi księcia Gorczakowa 2, naczelnym wodzem armii południowej, a to z wszelkiemi prawami, umocowaniem i prerogatywami, jakie naczelnemu wodzowi armii w czasach wojennych przysłużają.

Dziennik urzędowy ogłasza oraz i następujący ces. reskrypt do księcia Gorczakowa:

Książę Michale Dymitrowiczu! Rozkazem wydanym do senatu rządzącego i rozkazem dziennym do armii mianowaliśmy Was komendantem *en chef* armii Naszej i nadaliśmy Wam wszelkie prawa przysłużające takiemu komendantowi stósownie do przepisów z 17. grudnia 1846. Nadając Wam prawa komendanta *en chef* poddaliśmy Waszej władzy: 1) gubernię podolską, kijowską, pułtuską, charkowską, ekatarynosławską z miastem i okręgiem Taganrogu, dalej gubernię chersońską, północną część gubernii tauryckiej aż do cieśniny perekopskiej i prowincyę bessarabską; 2) wszystkie w tych guberniach i w prowincyi bessaraskiej znajdujące się wojska z wyjątkiem tylko tych, które należą do rezerwy jazdy i konnej artyleryi i skoncentrowane są w okręgach kolonii wojskowych. Te stać mają pod bezpośredniemi rozkazami inspektora rezerwy konnej. Jesteśmy pewni tego, że odpowiecie zupełnie zaufaniu, jakie w Was pokładamy.

Zostajemy i t. d. *Mikołaj.*“

(Nabożeństwo dziękczynne za zwycięstwo jenerała Wrangla. — Składki uczniów Warszawskich.)

W Warszawie odprawiono dnia 13. b. m. w rusko-greckiej katedrze dziękczynne nabożeństwo na cześć odniesionego dnia 17. lipca przez jenerał-majora Wrangel nad dwunasto-tysięcznym korpusem Turków w Azyi, zwycięstwa, po którem nastąpiło zajęcie miasta Bajazyd. — Na doniesienie księcia Namiestnika królestwa Polskiego, że piętnastu wychowańców Warszawskiego instytutu pensyi złożyło na rzecz żołnierzy rannych w teraźniejszej wojnie sumę 160 rubli śrebrnych, i że tamtejszy kupiec Istomin przesłał w tym samym zamiarze 150 rubli śrebrnych, kazał Cesarz Jego Mość dawcom tych składek wyrazić swą podziękę, a sumę wcielić do funduszu inwalidów.

Księstwa Naddunajskie.

(Odezwa otomańskiego komisarza do Mołdawianów.)

Bukareszt, 23. września. Mołdawska rada administracyjna której książę Gorczakow zdał administracyę kraju, otrzymała tymczasowe potwierdzenie ze strony wysokiej Porty. Wydana w Bukareszcie na dniu 17. (29.) września proklamacya komisarza tureckiego, którą 2go października poprzylepiano na rozkaz rady administracyjnej po wszystkich narożnicach i równocześnie ogłoszono w „Gazeta de Moldavia“, jest następującej treści:

„Mołdawianie! Jego cesarskiej Mości Sułtanowi, naszemu miłościwemu Panu, podobało się w wysokiej i ojcowskiej troskliwości o dobro wszystkich poddanych swoich bez różnicy okazać Wam nowy dowód swej życzliwości, mianując mnie swoim cesarskim komisarzem w obudwu księztwach, abym czuwał nad Waszem dobrem i przywrócił porządek zakłócony niesprawiedliwością i dowolnem postępowaniem rządu rosyjskiego.

Uwiadamiając Was o tem łaskawem postanowieniu Jego Ces. Mości pospieszam oraz podać Wam do wiadomości co następuje:

Ponieważ wysoka Porta zawarła z Jego c. k. Apostolską Mością osobny traktat, tak jak to pierwej uczyniła z rządami Francyi i Anglii, przeto mam Was uwiadomić o tem, że na mocy wspomnionego aktu wkroczą tymczasowo do obudwu księztw austryackie siły wojskowe. Obecność tych wojsk w Mołdawii niech Was bynajmniej niezatrważa, gdyż wchodzą do Waszego kraju jako reprezentanci mocarstwa zaprzyjaźnionego i sprzymierzonego z wysoką Portą; z ich strony niedoznacie żadnej przykrości ani szkody, gdyż będą płacić rzetelnie i gotówką za wszystko, co tylko w kraju Waszym kupić im wypadnie.

Kiedy Rosyanie opuścili już stanowczo Księztwa Naddunajskie, potrzeba przywrócić dawny stan kraju i Jego Wysokość książę Ghika otrzymał już rozkaz objąć napowrót rządy kraju.

Dawne przywileje i prawa są i będą nazawsze zachowane, i z tego poznacie także, że utrzymanie tych przywilejów niezawdzięcza Wasz kraj bynajmniej tym traktatom, które już zniesione zostały,

lecz życzliwej i ojcowskiej opiece Jego Mości Sułtana, naszego miłościwego Monarchy, którego honor i sława mają w tem nie mały udział.

Mołdawianie! Wasz kraj ucierpiał wiele, ale pod ochraniającą opieką naszego miłościwego Monarchy powróci wszystko niebawem do pierwotnego stanu. Wszelako oddając się tej nadziei, że przyszłe stosunki dozwolą w pomyślniejszy sposób rozwinąć się tej opiece, powinniście oraz nieodmawiać nigdy posłuszeństwa ustawom, które Wami rządzą, i zachować dla nich zawsze owe uczucie poważania, które jest niezbędnie potrzebne dla dobra i pomyślności kraju. Pod tym warunkiem zdołamy z największą łatwością i przyjemnością utrzymać porządek i spokój publiczny, nad którėmi kazał mi czuwać nasz najdostojniejszy Monarcha.

Pokładam całe zaufanie moje w Waszem uczuciu przywiązania i wierności dla Jego Ces. Mości, naszego najmiłościwszego Monarchy, jako też w Waszej niezachwianej miłości do kraju, który jest ojczyzną Waszą.

Ces. otomański komisarz, jenerał dywizyi

Derwisz". *(W. Z.)*

Australia.

(Proklamacya króla Hawajskiego.)

Honolulu, 22. lipca. Król Kamehameha III. wydał 16. maja następującą proklamacyę neutralności:

Obwieszcza się wszystkim i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, że My Kamehameha III. król wysp hawajskich zastrzegamy niniejszem zupełną neutralność Naszą podczas wojny teraźniejszej między wielkiemi mocarstwami morskiemi w Europie; że neutralność Naszą należy przez wszystkich w wojnie będących respektować w całem terytoryum Naszej jurysdykcyi, a które według Naszych praw kardynalnych rozciąga się aż do odległości jednej mili morskiej dokoła wysp Naszych Hawaii, Maui, Kahoolawe, Lanai, Molokai, Oahu, Kauai i Niihau, począwszy od najniższego stanu wód u wybrzeży wysp wspomnionych i obejmuje wszystkie kanały znajdujące się między temi wyspami i przedzielające jedną wyspę od drugiej; że wszystkie zabory i zdobycze, jakie by się w całym obrębie jurysdykcyi Naszej przytrafiły, są nieprawne, i że ochrona i gościnność portów Naszych i przystani przysłużać ma zarówno wszystkim stronom w wojnie zostającym, jak długo tylko respektować będą neutralność Naszą. Niech też wiedzą wszyscy i o tem, że niniejszem zakazujemy surowo wszystkim naszym poddanym i wszystkim w obrębie jurysdykcyi Naszej zamieszkałym, ażeby się nie ważyły ani pośrednio lub bezpośrednio brać udziału w korsarstwie przeciw okrętom i zabiegom handlowym którejkolwiek ze stron wojujących, inaczej bowiem popadną karze za rozbój morski postanowionej.

(W. Z.)

Z teatru wojny.

(Bateryе pod Sebastopolem. — Wezwanie o poddanie twierdzy i wydalenie starców, kobiet i dzieci. — Rozporządzenie Hejreddin Baszy ministra policyi. — Jenerał Espinasse powrócił. — Przyjazne stosunki z Persyą.)

Konstantynopol, 9. października. „Osserv. Triest." donosi: Ciągle nadchodzą tu transporta z rannymi w bitwie nad Almą. Wojsko angielsko-francuskie zatrudnia się sypaniem okopów, ale brak robotnika; tudzież cholera i inne między wojskiem grasujące choroby niedozwalają spiesznego ukończenia tych robót; do tej zwłoki przyczynia się i to, że jenerał Canrobert uchylił wszystkie plany Marszałka Saint-Arnaud. Lord Raglan zgadza się ze wszystkiemi dyspozycyami jenerała Canrobert. Od twierdzy Sebastopola odcięto przypływ wody; powszechne jest zdanie, że studnie wewnątrz twierdzy niemogą dostarczyć załodze potrzebnej ilości wody. Z tutejszej załogi przeznaczono 10,000 wojska do Krymu. Dwa pułki wsiada dziś na okręta.

Dziś spodziewają się przybycia francuskiego paropływu „Ajaccio" z Bałaklawy, i powrotu c. k. paropływu „Custozza" który przed kilkoma dniami z rozkazu c. k. Internuncyusza wysłany został na czarne morze. Obadwa te okręta zatrzymają się w Therapii, każdy u swej ambasady.

Wojska sprzymierzone sprowadziły już do Krymu wszystkie działa ciężkiego kalibru, 252 armat i ustawiły je w półkole na bateryi w południowo wschodniej stronie od Sebastopola. Oprócz tej imponującej artyleryi dostarczyły wszystkie większe okręta po 4 do 8 dział ciężkiego kalibru. Te działa ustawione będą także w bateryach dla obrony obozu sprzymierzonych od strony lądu. Według zdania znawców ma być pozycya sprzymierzonych pod Sebastopolem nie do zdobycia.

Jenerał Canrobert i lord Raglan chcąc uniknąć przelewu krwi, wezwali komendanta Sebastopolu do poddania twierdzy, również dali znać przez parlamentarza, ażeby gubernator wydalił kobiety, dzieci, starców i chorych z twierdzy a na szpitalach kazał zatknąć chorągwie.

Minister policyi, Hayreddin Basza rozesłał do kancelaryi wszystkich ambasad europejskich okólnik, w którym między innemi powiada: „. . . Jeżeli taka będzie wola Boska, nadejdzie tu w tych dniach wiadomość, że wojska sprzymierzone zajęły Sebastopol; przy tej sposobności odbywać się będą festyny publiczne a stolica będzie oświetlona; niewolno jednak strzelać z strzelb i pistoletów, wzywa się przeto urzęda poselskie, ażeby swych poddanych uwiadomiły o tym zakazie, by zapobiedz niemiłym wypadkom."

Nowa rada pod przewodnictwem Aali Baszy niezebrała się jeszcze.

Jenerał Espinasse przybył tu i udał się niezwłocznie do Sebastopolu.

Szach perski pozwolił swym poddanym podróżować znowu gościńcem pielgrzymów tureckich. *(Abbl. W. Z.)*

(Park oblężniczy pod Sebastopolem. — Stanowiska pod Izmaila i Reni wzmacniają Rosyanie. — Wycieczki.)

Wiédeń, 19. października. Dzisiejsze doniesienia z Krymu są z d. 11. października. Bateryе w pierwszej pararelli wzniesione były dnia 8. paźd. już zupełnie uzbrojone. Park oblężniczy jest bardzo kosztowny i liczny; dział angielskich jest 102 sztuk, z których 60 przywieziono z Malty do Bałakławy. 75 dział najcięższego kalibru przybyło z tureckich zbrojowni, a z 90 dział francuskich stoi już 40 w bateryach. Bombardowanie trzech exponowanych portów w południowo-wschodniej stronie miasta rozpoczęło się według zapewnienia dziennika „C. Z. C." d. 11. października. Działa rosyjskie są małej doniosłości i nie odpowiadały na pięciogodzinny ogień. Jest rzeczą pewną, że wszystkie forty rosyjskie mają główną siłę w południowych minach, które mają być bardzo liczne. Musiano więc rozpocząć także zakładanie contre-min, by z czasem przystąpić do szturmowania wyłomów.

Najnowsze doniesienia z Gałaczu sięgają po d. 13. października. Jenerał Lüders wyjechał z Reni do Ismaiły. Otrzymał rozkaz nie osłabiać stanowiska swego pod Reni i Ismaiłą, wzmacniać bez przerwy założone fortyfikacye i pozostać na stanowisku odpornem.

List prywatny z Isakczy z d. 7. paźd. donosi, że od kilku dni udają się patrole tureckie na przeciwległy brzeg i podjeżdżają o kilka mil na terytoryum rosyjskie. Zdarza się czasem, że te zapamiętałe patrole nie powracają, jeżli mianowicie zabłądzą i dostaną się w ręce Rosyan; czasem zaś powracają z jeńcami rosyjskimi. Isakczę zaopatrują od wschodu i zachodu w detaszowane forty. Pod Tulczą po lewym brzegu Dunaju pojawił się d. 5. b. m. hufiec ros. przybyły z Tuczkowa. *(Ll.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiédeń, 21. października. Litogr. „koresp. austr." pisze: Według prywatnych doniesień telegraficznych z Odessy z d. 6/18. października, nie zaszło w Krymie jeszcze nic stanowczego. Roboty oblężnicze sprzymierzonych ograniczają się na południową stronę Sebastopola, Rosyanie zaś utrzymują bez przeszkody komunikacyę z miastem i wszystkiemi fortami. Znaczne posiłki rosyjskie znajdują się już na ziemi krymskiej.

Paryż, 21. października. „Monitor" donosi dzisiaj z Bałakławy z. d. 9. b. m., że roboty oblężnicze postępywały ciągle. Według depeszy jenerała Canrobert'a z d. 7. b. m. otrzymała armia francuska od czasu wylądowania pod Oldfortem blizko 10,000 posiłków.

Kopenhaga, 20. października. Jego Mość król ma odwiedzić także księztwa Holsztyn i Lauenburg i ma przybyć d. 29. do Altony. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie tarnopolskim.)

Tarnopol, 16. października. Według doniesień handlowych płacono w pierwszej połowie b. m. na targach w Tarnopolu i Trembowli w przecięciu za korzec pszenicy 7r.50k.—9r.36k.; żyta 7r.34k. —8r.; jęczmienia 5r.14k.—5r.36k.; owsa 5r.38k.—5r.36k.; hreczki 4r.58k.—5r.; kukurudzy 0—6r.24k.; kartofli 2r.20k.—2r. Za cetnar siana 0—2r. Funt mięsa wołowego kosztował 4k.—6k. Garniec okowity 1r.27k—1r.20k. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 12r.40k.—4r.20k., miękkiego po 10r.40k.—3r.46k. m. k.

(Targ Ołomuniecki na woły).

Ołomuniec, 18. października. Na dzisiejszy targ przypędzono 360 sztuk wołów, a mianowicie: Hermann Haczek z Teszetitz 24 sztuk, Majer Haber z Rymanowa 63, Dawid Pflanzer z Osieka 36, Szulem Just z Osieka 36, Antoni Faber z Sącza 36, a w mniejszych partyach 165. — Ceny nie poszły w górę, a oprócz małej ilości sprzedano wszystkie woły. — W drodze sprzedali, a mianowicie w Biale: Afril Kinek z Jasła 93 sztuk, Samuel Kriss z Żurawna 200 sztuk; w Boberku: Izak Welti z Liska 66, a w mniejszych partyach 83 sztuk. W Neutitschein: Majer Allerhand 160 sztuk i Leiser Fichmann 79 sztuk, obydwa z Żurawna. W Lipniku sprzedał Aba Susmann 153 i Abraham Silber 122 sztuk, obydwa z Żurawna.

Na targu Wiédeńskim było tylko 1600 sztuk wołów, a za cetnar płacono 60—65 r. w. w.

Na przyszły tydzień spodziewają się z Galicyi tylko 1600 sztuk wołów.

Kurs lwowski.

Dnia 23. października.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	5	46	5	51
Dukat cesarski	„ „	5	50	5	56
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	5	10	10
Rubel śrebrny rosyjski	„ „	1	57	1	58
Talar pruski	„ „	1	51	1	53
Polski kurant i pięciozłotówka . .	„ „	1	25	1	26
Galicyj. listy zastawne za 100 zr. bez kuponów		85	36	85	57
Galicyjskie Obligacye indem. bez kuponów . .		73	30	74	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 21. października 1854.

		zlr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 20. października.

				w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto	$84\frac{5}{8}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{1}{4}$	$84\frac{3}{8}$
detto z r. 1851 serya B.	5%	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„	92	92
Obligacye długu państwa	$4\frac{1}{2}$%	„	—	—
detto detto	4%	„	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„	—	—
detto detto detto	3%	„	—	—
detto detto	$2\frac{1}{2}$%	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„	—	—
detto detto z r. 1839		„	$135\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$	$135\frac{3}{8}$
detto detto z r. 1854		„	$96\frac{3}{4}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{5}{8}$	$96\frac{11}{16}$
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2\frac{1}{2}$%		—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%		—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%		—	—
detto krajów koron.	5%		75	75
Akcye bankowe			1240	1240
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.			$471\frac{1}{4}$	$471\frac{1}{4}$
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.			$1757\frac{1}{2}$	$1757\frac{1}{2}$
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.			—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.			$127\frac{1}{2}$	$127\frac{1}{2}$
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.			—	—
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.			545	545
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.			—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.			—	—
Renty Como				—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 20. października.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	100	100 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$120\frac{1}{2}$ $121\frac{1}{2}$ 122	$121\frac{1}{2}$ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24\frac{1}{2}$ fl.	120 $120\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ 121 l.	$120\frac{1}{2}$ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$88\frac{1}{2}$ 89 $89\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ l.	$89\frac{1}{4}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	— 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	11.46 50 49 49 l.	11-49 2 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	—	— 2 m.
Marsylia za 300 franków	— l.	— 2 m.
Paryż za 300 franków	142	142 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	— 1 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— 31 T. S.
Cesarskie dukaty	—	— Agio.
Ducaten al marco	—	— Agio.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 21. paźdz. o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam —. — Augsburg 124. — Frankfurt $123\frac{1}{2}$. — Hamburg 92 l. — Liwurna —. — Londyn 12.4. — Medyolan —. — Paryż $144\frac{3}{4}$.

Obligacye długu państwa 5% $83\frac{7}{16}$ — $83\frac{1}{2}$. Detto S. B. 5% 94 — 95. Detto $4\frac{1}{2}$% 73 — $73\frac{1}{8}$. Detto 4% 65 — $65\frac{1}{4}$ Detto z r. 1850 z wypłatą 4% 91 — $91\frac{1}{4}$. Detto z r. 1852 4% 88 — $88\frac{1}{2}$. Detto 3% 50 — $50\frac{1}{2}$. Detto $2\frac{1}{2}$% 41—$41\frac{1}{4}$. Detto 1% $17\frac{1}{4}$ — $17\frac{3}{8}$. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 81 — $80\frac{1}{2}$. Detto krajów kor. 5% 75 — 76. Pożyczka z r. 1834 224 — 225. Detto z r. 1839 134—$134\frac{1}{4}$. Detto z 1854 $95\frac{1}{2}$—$95\frac{5}{8}$. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% 57 — $57\frac{1}{2}$. Obl. lom. wen. pożyc. r. 1850 5% 94 — 96. Akc. bank. z ujmą 1228 — 1232. Detto bez ujmy 1020—1025. Akcye bankowe now. wydania 983 — 986. Akcye banku eskomp. 94 — $94\frac{1}{2}$. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda $173\frac{7}{8}$ — 174. Wiéd.-Rabskie $91\frac{1}{2}$ — 92. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 253 — 255. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 17 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynburgsko - Neusztadzkiej $63\frac{1}{2}$—$63\frac{3}{4}$. Detto żeglugi parowej 535 — 540. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 530 — 535. Detto Lloyda 545 — 548. Detto młyna parowego wiédeń. 126 — 127. Renty Como 14 — $14\frac{1}{4}$. Esterhazego losy na 40 złr. $86\frac{1}{2}$—$86\frac{3}{4}$. Windischgrätza losy $29\frac{1}{4}$—$29\frac{1}{2}$. Waldsteina losy 29 — $29\frac{1}{8}$. Keglevicha losy $10\frac{1}{4}$—$10\frac{3}{8}$. Cesarskich ważnych dukatów Agio 30 — $30\frac{1}{4}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 21. października o pół do 2. popołudniu.

Ces. dukatów stęplowanych agio 30. Ces. dukatów obrączkowych agio $29\frac{1}{2}$. Ros. imperyały 10.7. Srebra agio 26 gotówka.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 23. października.

Obligacye długu państwa 5% $84\frac{1}{8}$; $4\frac{1}{2}$% $73\frac{1}{2}$; 4% —; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losy z r. 1834 $224\frac{1}{2}$; z. r. 1839 135. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bank. —. Akcye kolei półn. 1755. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie 127. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej —. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego á 500 złr. 470 złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 123 l. 3 m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $122\frac{1}{4}$ l. 2. m. Hamburg $90\frac{1}{4}$ l. 2. m. Liwurna — l. 2. m. Londyn 11.56. 3. l. m. Medyolan 121. l. Marsylia —. Paryż $143\frac{3}{8}$ Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indemn. —. Pożyczka z roku 1854 $96\frac{3}{8}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 23. października.

Hr. Stadnicki Kaz., c. k. radzca namiestnictwa, z Brzeżan. — PP. Niezabitowski Włodz., z Koropusza. — Smarzewski Sew., z Hankowiec. — Pietruski Teofil, ze Stryja. — Krall Tomasz, c. k. komisarz obwodowy, ze Złoczowa. — Szafrański Jan, kanonik obr. łaciń., z Mościsk. — Sporn Karol, c. k. lekarz obwodowy, z Przemyśla. — Winnicki Hipolit, z Tarnopola. — Grodzicki Stan., z Bzianki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 23. października.

Hr. Potocki Stan., do Gajów. — Hr. Dieduszycki Kaz., do Niesłuchowa. — Br. Pichler, c. k. jenerał-major, do Sambora. — PP. Zawadzki Józef, do Stryja. — Nowosielski Ludwik, do Zbory.

Spostrzezenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 23. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ''' ''''				
6 god. zrana	27 7 6	+ 5°	+ 12°	południ.-wsch 0	pogoda
2 god. pop.	27 7 6	+ 12°	+ 5°	południ.-zach. 0	„
10 god. wie.	27 7 6	+ 10°		„	„

T E A T R.

We środę: d. 25. paźdz. 1854: na dochód Pauliny Targowskiej.

„Matka i Córka."

Komedia w 4 ak. z francuskiego przełożył J. Komorowski ar. Dr. teatru Warszawskiego.

O s o b y:

Hrabina	JPani Grochowska.
Matylda, jej córka, wdowa	JPani Aszperger.
Helena, córka Matyldy	Paulina Targowska.
Baronowa	JPanna Rutkowska.
Emilia, jej przyjaciółka	JPani Krzyżanowska.
Pani Zabieżycka	JPani Linkowska.
Hrabia Edward	JP. Smochowski.
Hrabia Artur	JP. Szturm.
Pan Zwolnicki	JP. Lauvernay.
Pan Dumajski	JP. Natorski.
Julia, pokojowa Heleny	JPanna Kasprzycka.
Klara, garderobiana Matyldy	JPani Gołębiowska.
Józef } lokaje	JP. Baczyński.
Karol } lokaje	JP. Urbański.
Żokiej Artura	JP. Woźniakowski.

Scena w domu Hrabiny.

Program części muzykalnej:

Na otwarcie widowiska: uwertura z opery koń spiżowy (Aubera)

Po akcie 1. mazur przez p. Tymolskiego.

Po „ 2. trzecie Sławiańskie Potpouri kompozycyi p. Zimmermann.

Po akcie 3. mazur przez p. Berskiego.

K R O N I K A.

Najnowszym i najciekawszym teraz wypadkiem w artystycznym świecie paryskim jest ucieczka spiewaczki Zofii Cruvelli. Zgrymasiła nie dlatego, by miała żądać podwyższenia gaży, lecz szło jej o slawę. Miała występować w „Hugenotach", lecz w afiszu stało tylko: Walentyna — JPanna Cruvelli, na to użalała się spiewaczka, iż jej uchybiono, gdyż na afiszu i to na czele należało wydrukować: *Pour la rentrée de Mademoiselle Cruvelli.* Ze strony dyrekcyi cesarskiej powiedziano jej wyraźnie, że jeżliby nie wystąpiła w operze i nie prosiła publiczności o przebaczenie, tedy kontrakt jej ustaje, a kontrakt niezgorszy, bowiem trzyletni z roczną płacą stu tysięcy franków! — Dnia 11 b. m. doniósł „Constitutionnel": że panna Cruvelli odjechała koleją żelazną do Bruxeli.

— Z owych młodych Egipcyan, uczniów profesora Herbiga, którzy jak wiadomo, nietylko jemu ale i przywołanej straży stawili czynny opór, otrzymało już siedmiu w sobotę z rozkazu ambasadora tureckiego chłostę cielesną, mianowicie po 20 trzcinek. Ósmy znajduje się dla utrzymanej w głowę rany w szpitalu, a dziewiąty zniknł w piątek bez śladu i dotąd niedowiedziano się jeszcze, gdzie przebywa

— Niedawno odbyła się obdukcya Emmy Davidson zmarłej w Londynie w „Queens Prison". Prawo bowiem stanowi, że wszystkie osoby zmarłe w obrębie murów więziennych opatrywać ma „Coroner" wraz z Przysięgłymi, i podać przyczynę śmierci. Emma Davidson umarła niewątpliwie śmiercią naturalną, lecz wypadek ten stał się głośnym z tego względu, że nieboszczka siedziała z własnego uporu w więzieniu od roku 1829. Roku pomienionego uwięziono ją za dług nie wielki, który z łatwością spłacić mogła, zwłaszcza mając 100 funtów szterlingów stałego dochodu. Uważając jednak dług ten za niesłuszny, ślubowała sobie raczej umrzeć w więzieniu, niż go uiścić.

— Do Gazety Kolońskiej piszą z Nowego-Yorku pod d. 3. października: Pewien malarz niemiecki sprzedał tu temi dniami obraz przedstawiający polowanie na niedźwiedzia w górach pod szczególnym tutaj nierzadkim warunkiem. Pewien Amerykanin chciał go bowiem kupić pod tym jedynie warunkiem, ażeby malarz przedstawionego na nim niedźwiedzia, który mu się z niewiadomych powodów niepodobał, zamienił w owcę, co malarz natychmiast wykonał, a dopiero sprzedał swój obraz.

— W sierpn. r. b. oddano w całej monarchyi ogółem 4,122.000 listów na pocztę, a przeto o 448.700 sztuk więcej niż w sierpniu r. 1853, zaś o 1,254.400 sztuk więcej niż w tym samym miesiącu r. 1851. Także w porównaniu z lipcem roku bieżącego okazuje się pomnożenie o 189.900 listów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* Z c. k. galic. drukarni rządowej.